

آبونه

سنه لك آلتی ایلق
 تورکیا ایچین ۴۰ غروش ۲۵ غروش
 ممالک اجندییه ایچین ۱۰ فرانق ۶ فرانک

نسخه سی ۵۰ یارم

دوردنجی سنه

ایجتیهاد

مدیر مرخص
 الهامی صفا

اداره خانه

ایستانبول ، جغال اوغلنده دائره اجتهاد
 Adresse: Idjtihad Constantinople

نومرو ۶۶ — ۱۶ مایس ۱۳۲۹

حریت فکریه یه خادم ، پنجشنبه کونلری چیقار ، اقتصادی ، اجتماعی ، ادبی مجموعه

بویوک اولمادیغمیزی فهم واعتراف ایتمک ایسته یلم. بویوک اولمایه دوغرو آتیلماق ایلمک آدیم آنجاچ بودر .

۲ مایس ۱۹۱۳ عبداللہ صروت

شعر

کونشدن استرحام

ارکان حرب کاظم بکه

کونش ! کونش ! بنی زنهار آیرمه نورکدن ،
سنگ طلوعکی بن پر امید قارشیلارم . .

کونش ! کونش ! بنی سینه کده حشر ایدوب ، یاقسه ک :
شولطفکی ابدیت قدر درین آکارم . . .

کونش ! طلوعکی تعقیب ایچون سما اولق
نصیم اولسه ایدی ، هیچ غروب ایتمدم . .

کونش ! کونش ! سنی روحمی در ، قوجاقلایه جق ؟
کونش ! سنکله کومولمکدر اک بیوک املم . . .

کونش ! کونش ! املمدن جدا دوشورمه بنی ؛
حیات قلبی ظلمت ایچنده ترک ایتمه . .

آیرمه عشقکی بندن ، آیرمه کوزلریکی ؛
سیاه بختمه قارشی اوزاقلاشوب ، کیتمه ! .

کونش ! کونش ! بنی آل ، باشقه آسمانلره آت . .
شو طوپراغک نه سفیل اضطرابی وار ، بیلسه ک !

کونش ! جفالرمه ، ایستیورسه ک ، آتش قات ؛
نقط ، یارین ، بنی قورتار ذلیل ئولمکدن . . .

عثمانه فخری

کومروک مطایره

شهید آرقه داشم

حرب اولاجقدی . (لوله برغوس) ک قوه موجوده سی
بودفعه قرق کایسا فلا کتنک تعمیری دیمک اولان بوبویوک
تعهدی ایفا ایده جک ، دشمنک شیاریق وخشین کلیشه
اوراده آتشدن انسان سدرلی حاضرلیه رق اوقانلی سیلی
- ممکنسه - کسه جک ، وقوروتا جقدی .

ومطیع و پولیسرله محاط اولاراق اوکه دوشدی . غلبه ک آره سندن
باقیوردی ، او ، غلبه ک آره سنده ینه یالکزی ایدی ! »

*
*
*

زابل آسایان خانم افندینک (عاشق) عنوانی
منظومه سی حوانک کزیده قیزلرینه خاص اولان طراوت
وحلاوت شعریه ایله دولودر . شو سطرلری اوقویه لم :

« نغمه - بنی دیکله یکز . بخورداندن صعود ایدن نفیس وقصدی
بیر رایحه کیبی ، روحندن اعتلا ایدیور . قوشلر صداسنک
اهتزازات و موجاتندن مبهوت و متحیر ، دالارده اختیار سکون
ایدیورلر و سرورلرک مظلم ذروه لری براق کبودی فضا ده
یاواشجه اکیلیوردی . یاسمن ، لرزان چیچکلرینی یره دوکیور
ونفخه معطرینی عاشقک نغمه سنه قارشدیریوردی . . .

چونکه صباح وقتی ، قیزلر رؤیادار کوزلرینی هنوز
آچش بولونورلر . منارلر ، طلوع ضیالرندن کلفشان
اولور ؛ بیاض ؛ یشیل تره لر زرین خطوط ایله بوروشمش
جبهه لرینی سمایه توجیه ایدرلرکن ، اونک نغمه سی روحک و سرعته
ایله رله بن یقظه ک دم اولیننده بیر ترانه عشق اولور . »

« بیر صباح قفس آرتق آجیلما دی وقفسلری قابالی قالان
بوش خانه ، عاشقک مأیوس ترانه سنه کوز آچادی ! »

*
*
*

زابل آسایان خانم قفسلر آرقه سنده صولان ، اولن غیر عیسوی
همشیره لرینک عذاب وخسرانه نه قادار آشنا چیقیور .
شاعرک شانی بود کلیدر ؟ . شاعرک شانی کندی چکدیکی
المردن زیاده ، باشقالرینک چکدیکلری آلامه آشنا چیقماق

سان دیده ، که کرید برای هر عضوی
غمی بهر که رسد میکند ملول مرا !*

دیه بیلیمک دکلیدر ؟

سره نس افندینک تورکجه مزه ویردیکی (ارمنی ادبیاتی
نمونه لری) هپ بویله اصلی و نجیب صحائف دن متشکلدر .
کنج لر مز و بالخاصه کنج ادیب لر مز بو صحیفه لری
غورورسز ، تکبر سز مطالعه و ملاحظه ایستینلر . یاشایا جاغنه
ایمانی اولان ملت لک ادبیات و شعر یاننده کی کنج لکی
و دینج لکی کورسونلر . بویوک اولماق ایسته یورمی یز ؟
! * هر عضو ایچین آغلایان کوز کییم . هر کیمه اولورسه
اولسون بیر غم ایریشدیکی وقت بن ملول اولورم .

ایله بکشدی. او وقت قول اغاسی ایدی. فقط رتبه سندن پک بویوک اولان روحنده کی استغنا مردهانه سی اونی بيلم نرله قدر یوکسه لیدی. . بادیه نشینان شقاوتک الک مفتر ساری ، بوعالیجناب آرسلا نك قارشيسنده کدی کبی قالدی .

بربریزی پک سوه، یکدیگریمزه قاردهش ، همده بیابان غربتک آتش یانان دشت بی اماننده داستان وطنی عینی کوش معنا ایله دیکلر ، عینی خلدجان ایله سویلر ، عینی وصف ایله آکلار قاردهش کوزیله باقاردق. یشیل چو حه لی ماصه نك عسکرجه دشمنی اولان عباس بك ، ملتته چوللرده بر میدان شرف آرار ، مغلوبیتدن ایکره ندیکی قدر وطنی سوه ردی . اونك سودیکی وطن ، بوکون بر چوغمزنك روحنده موجود ده کلدلر . وطن ده - بر عقیده قلب ووجدان کی- هرکسه کوره باشقه تورلودر. کیمی اونك ایچون ثولور، کیمی اوندن باد هوا یاشامق لطفی اومار ؛ کیمی اونك محافظی ، کیمی ده آرته قالان محفوظیدر .

عباس بکک وطنی ایچون کتابة بقا اولارق کندی کندینه او قودینی شی ، برداستان ظفرایدی . بعض آقشاملر ، قصبه نك سورندن بر مزارقله آیریلان حزین خورمالقلرده دولاشارق نیم مظلم آغا جلغک ایچنده سس سز آقوب کیدن منبعلرک کنار غمکسارنده حسب حال ایده رکن اونك روحنی ، قلبه قيصقناچ قورقورل ویردن بروقه ایچنده اوچیورکی کورور ، یکی یاییلمش برعثمانلی بایراغنك ، اوزرینه ده توز قونامش رنك آلیله اونك اصیل ونجیب قانی آراسنده برمناسبت غریبه حس ایده ردم ..!

عباس بکی نچده براقه رق عراقه کلدکدن صو کرا برقاچ دفعه لر مکتوبنی آلدیم . یازدینی شیلرده بر عسکرک عمرنده بلکه یالکز بر دفعه آقیتمسنه مأذون اولدوغی کوزیا شنك « طرابلس غرب » ایچون دو کولدیکنی حس ایتشدم . برمدت صو کرا بن سوریه به کادم ؛ عباس بکده باشقه یره نقل وظیفه ایتدی . حلدن قره یولیه استانبوله

اوراسی ، ایچنده بویوک یوره کلرک ، بویوک مقصدلرک ، پک مشکل فقط برناموس بورجی قدر دقت ادایه باغلی وظیفه لرک عادتاً جهاداتی جانلاندیران بر جولانکاه کیشینی اولمشدی . طویلر قیمیادیور ، تفنکله اوموزلانیور ، قلیجلر پارلیور ، بویوک انسان کتله لری دالغله لانیور ، یریر قاصر غله ر دونیوردی . او یله ساعتله ر مخصوص نظر مختصرله بر پارلیوب بر بولانان کوزلرک باقدیغی طرفه دوغرو سنجاقلرده اوچق ایستیوردی .!

بوریلر حایقیردی . پیشدار طابورلرندن بری ، خط حربک ایلک آتشی قانیله سوندورمک امرینی آلمشدی . پنه دومانلی یانیق چهره سی ، ایچنده مائی الکتریک شراراتی دون کوزل کوزلریله اویرک برزینت واحشنامه بکره دین بیکباشی عباس حلمی بک ، ایشته آتک اوستنده کیدیوردی . آتی وقیله طاغلر اوزرندن آتلاتارق چرخه ایدن سهی قامت قفقاسیه شووالیه لرندن برهادرک ، آناتولی اووالرنده ، پانقالی حربیه مکتبک ساحه فیضنده ینه عینی عنعنه نی آت وسلاحلریله برابر روحنده صاقلامش خفیدی اولان بوممتاز ضابطک کیدیشی ایله طابورینی طویلا ییشنده غربب بر سحر سطوت ، بلند و عنمکار بر طرز مشیت واردی . اوشه سوار پروقارک یاباجنی ایشی پک آبی بیلدیکی ، کویا بوتون حال وشاننده کورونیوردی .

اوضابط ، عمرنده هیچ برامردن دوندیکنی تخطر ایتزدی . عالمده بوسبوتون جاهلی اولدوغی برشی وارسه ، عقلنه صیغیرمق ده کل ، حتی او آنه قدر کورمیدیکی وایشیدیرسه اینانمق ایسته مدیکی قورقونج ومستکره بر احتمال واقع موجود ایسه اوده « دونمک » ایدی .

وجدانمی نادالوصول افتحارلره غرق ایده رک قاماشدیران علو خصالتک بوکون ده رین آجیلرله حالا مقتونی قالدیم عباس حلمی بکی « نچد » ده طانیشدم . روح براقی کی علوی وعظمتلی اقیملری اولان نچد چوللرینه بندن بش آتی آی صو کرا ، موقع قوماندانلی

کیدر کن ینه بر مکتوبی آلم . بونامه وفا و مروت آرتق
بکا صوک خطابی اولدی .

* *

قوجه قهرمان ، طابورینی اوکنه قاتمش ، قلبنده
سیف قضا کی هر طرفه اوزانوب پارلایان نور وجدانی
ایله بر برینی ولی ایدن هجوملرک باشنده ، سمایه ، حقیقته ،
دینه ، حمیه ، اللهه ، پیغمبره متوجه کوزهل وصا غلام
بر عثمانلی باشی طاشیدیغنی کوسترمش .

اونک روحنی ، وجدانی ، صوک مکتوماتنه قدر
بیلدیکیم ایچون ناصل حرب ایتدیکنی ده یقیننده ، حتی
یاننده کبی کوردم ! اینجه صاری بیقلری قاریشمش ،
پاک و مبارک سیاسی قیزارمش ، کوزلری عمومی بر الکتریک
جریان کی عسکرینی قوشاتمش ، النده اصلا قیرلمایان
قلیجی ایله بویوک ثولوملری اداره ایدرکن ایشته
شو قارشیکی تپه نك صاغ یاماجنده کیتدجه آزالان
افرادینی بر کشی قالنجه قدر حالا ایلری سورومکه
چالیشه رق ، «دونه مک» قانون لایتغیرینک اجل قدر قطعی
وعنود محافظه کاری اولدی . بویوک فیرطینه لرک بر برینی
قوغالایان صاعقه لری کبی قیلنجی مختلف طاقلمه دوغزو
دوندوره رک پک بهالی عثمانی قانندن اوراده بر کستان
محشر ایجاد ایتدیکی صیراده هیچ بر عذر قبول ایتهمش ،
هیچ بر یدمتجاوز مرئی بر دوکمه سنه دو قوندورماش
اولان کوکسنی بر دشمن قورشونی دملشدر .

عباس حلمی بکک اولجه طانیدیغ علو شاننه ذاتاً
شهادت قدر بر بایه عظیم ، صاغ قالسه ده موعود اولدوغی
ایچون آتیک احتشام کام ونشوه انتقامی کوردمیه جکنه ،
یاخود او وقتده ایده جکی خدمتدن سوکیلی وطنک
حرمانه آجیمق صورتیه بوشید آرقه داشمه چوق یاندم ،
والی الابد یانارم .

قزل طوپراق

علی سعادر

تغییر آثار

اقوم السیر

اسمی بودر ، نبی ذیشان افندیمرک اون دردنجی
عصر هجریده تألیف ونشر ایدلمش ، تاریخ حیاتی در !
مؤلفی ، مشیخت علیا مکتوبی قلمی مسودی دوزجلی
یوسف سعاد افندی در . کتابک قابنده ، مندرجاتیه طبان
طبانہ ضد اولمق اوزره آتیده بی شرح ودها طوغروسی
ره قلام موجوددر :

[سیرسنیه جناب رسالتیناهی به دائرمهم بر اثر قیمتدار . ر .]
[بر طاقم خطب ومحاوران وقصائد واشعار قدیمه واردرکه]
[هربری برر انموزج بلاغت عربیه اولدیغنه رغما شمدی به]
[قدر انحق امهات کتب سیرده یازیلی قالب [۱] مداول اثرلرده]
[بولنمازدی . اقوم السیر بوکیلری موارد ومواقع مخصوصه لرنده]
[بعبارتها قید ایتتمش اولمغه عین زمانده بر قیمت ادبیه بی ده]
[خائزدر . اقوم السیر ، حقایق عالییه یی یقیندن کشف و تماش]
[ایتمک مراقنده بولنان بلاستتنا هر صنف انسانلرک اوقویه جنی]
[یکانه کتابدر . [۲]]

افسانه لرلدن ؛ خرافه لرلدن مجرد وصرف حقایقه
مستند بیر تاریخ حیات نینک مخلصاتمز میاننده موجود
اولماسی ، نبی ذیشان افندیمرک حضرتلرینی حقیقت اصلیه
وعلویت مجردۀ پاکیزه سیله تماشا ایتک ایستینلری جدآ
دلخون ایتمکده ایدی .

نتایج ثابتۀ فیهیه وسنت ازلیۀ الهیهیه مستند اولمایان
خرافه آلود وقایع ومعجزات ایله طولو اولان اویتمز
توکنمز «سیر» لرک مندرجاتندن جدآ بیزاز اولان افکار
احرارانه صاحب لرینک ، یالکز مسلمانلرک ده کیل ، ادیان
سائرۀ اصحابنک حتی اک معند دینسرلرک بیله قبول
ایده بیله جکی بیر تاریخ نینک انتشارینه انتظار ایتمکده
پک زیاده حق لری وار ایدی .

[۱] قصائد واشعار مذکورہ نك بلاترجه بیر تورکجه
کتابده بولونماسیله امهات کتب سیرده یازیلی قالمش اولماسی
ارده سننده هیچ بیر فرق یوق در ~
[۲] بومدعانک صدقی (!) متن کتاب پک کوزل اثبات
ایتمکده در .